

NATURVÄRDE SINVENTERING

TÄBY PARK DP4, TÄBY KOMMUN, STOCKHOLMS LÄN

2023-06-22

NATURVÄRDE SINVENTERING

Täby Park DP4, Täby kommun, Stockholms län

KUND

Täby Park Exploatering AB

KONSULT

WSP Environmental Sverige

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm Globen

Besök: Arenavägen 7

Tel: +46 10 7225000

KONTAKTPERSONER

Måns Svensson

010-722 79 11

mans.svensson@wsp.com

Karolina Bruce

010-721 04 44

karolina.bruce@wsp.com

Uppdragsnamn: Täby Park DP4

Uppdragsnummer: 10355313

Författare: K. Bruce, M. Svensson, & Täby kommun

Datum: 2023-06-21

Ändringsdatum: 2023-10-09

Granskad av: Pernilla Vesterberg

DOKUMENTINFORMATION

Naturvärdesinventering av Täby Park DP4, Täby kommun, Stockholms län

Följande personer har medverkat:

Karolina Bruce och Måns Svensson – Förstudie, inventering, bedömningar och rapportering

Pernilla Vesterberg – Kvalitetsgranskning

Omslagsbild: del av dammar, södra delen av Galoppfältet

Samtliga foton i rapporten är tagna av Karolina Bruce och Måns Svensson, WSP om inte annat anges.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
1.1	METODIK OCH OMFATTNING	5
1.2	OMRÅDESBESKRIVNING	5
2	FÖRUTSÄTTNINGAR	6
2.1	SKYDDADE OMRÅDEN	6
2.2	TIDIGARE INVENTERINGAR	6
2.3	TIDIGARE FYND AV NATURVÅRDSARTER	7
3	RESULTAT	7
3.1	NATURVÄRDEN	7
3.2	OMRÅDEN UTAN NATURVÄRDESKLASS	19
4	BEDÖMNINGAR	20
4.1	SAMLAD BEDÖMNING	20
4.2	LIVSMILJÖER FÖR GRODDJUR	20
5	REFERENSER	21

Bilagor

1. Metodik NVI

1 INLEDNING

WSP Sverige AB har på uppdrag av Täby Park Exploatering AB utfört en naturvärdesinventering av Täby Park DP4, Täby kommun, Stockholms län. En fältinventering genomfördes den 17 maj 2023 av Karolina Bruce och Måns Svensson. Rapporten har granskats av Pernilla Vesterberg.

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och bedöma vilka naturvärden dessa områden har. Identifierade områden och sammanställning av befintlig information redovisas i rapporten.

Denna rapport innehåller bedömningar ur naturhänseende med fokus på biologisk mångfald. Den betydelse inventeringsområdet har för andra värden som rekreation eller kulturhistoria bedöms inte i denna inventering. Naturvärdesbedömningen innebär inte heller några ställningstaganden till inventeringsområdets lämplighet för en exploatering.

1.1 METODIK OCH OMFATTNING

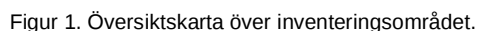
Inventeringen har utgått från metoden beskriven i SIS standard (SIS 199000:2014a och b) och har utförts med följande tillägg inom fastigheten Täby Hästen 4: Naturvärdesklass 4 och värdeelement. Samma metodik har även tillämpats väster om Täby allé (Täby Tibble 10:3 och 10:33), men utan att värdeelement registrerades. Metodiken som använts beskrivs mer ingående i Bilaga 1.

Naturinventeringen och naturvärdesbedömningen omfattade:

- Inventering av befintlig information rörande riksintressen, Natura 2000-områden, områdets eventuella skyddsvärda biotoper, rödlistade arter, naturreservat, nyckelbiotoper, m.m. Denna information har bland annat hämtats in från Länsstyrelsen i Stockholms län, ArtDatabanken och Skogsstyrelsen.
- En naturvärdesinventering i fält på detaljnivå: detalj, genomförd den 17 maj 2023. Inventeringen inkluderade systematisk naturvärdesbedömning samt klassificering av områden med avseende på naturvärden som identifierats vid fältbesöket.

1.2 OMRÅDESBESKRIVNING

Området som inventerats ligger vid tidigare Täby Galoppbana i Täby kommun, Stockholms län, fastighetsbeteckning Täby Hästen 4 (Figur 1). I inventeringen ingick också fastigheterna Täby Tibble 10:3 (hela fastigheten) och Täby Tibble 10:33 (endast mindre delar). Förutom den tidigare galoppbanan som idag är en öppen delvis gräsbevuxen sand- och grusyta består området av skogsområden med tall, barrblandskog och lövskogsmiljöer samt halvöppna före detta betesmarker. Stora delar av undersökningsområdet är bebyggt eller (särskilt i södra delen av Hästen 4) byggarbetsplats.

inom inventeringsområdet var knutna till de öppna markerna väster om galoppbanan och till skogsområden i sydöstra delen av det inventerade området (observera dock att deras inventeringsområde sträckte sig betydligt längre åt öster). Vissa värden bedömdes även finnas knutna till öppna sandmiljöer och ruderatflora inom galoppbanan, även om inget särskilt objekt med sådana värden avgränsades. I rapporten från 2011 gjordes även en känslighets- och spridningsanalys för tofsmes med slutsatsen att busk- och trädmiljöer bedömdes positiva att bevara för området i sin helhet samt att värden knutna till öppna ytor var värda att skydda.

År 2014 gjorde Ekologigruppen en kompletterande utredning baserad på Callunas tidigare naturvärdesinventering. Ekologigruppens bedömning var att spridningssambanden för artrika gräsmarker, ädellövskog och vatten var ganska dåliga på grund av områdets isolerade läge från andra grönområden tillsammans med de omgivande starkt trafikerade vägarna. Spridningssambanden för barrskogsarter bedömdes däremot vara ganska goda. Man gjorde även en bedömning av hur byggplanerna skulle påverka dessa samband och kom fram till att konsekvenserna skulle bli något negativa för barrskogsarter och obetydliga för övriga samband.

2.3 TIDIGARE FYND AV NATURVÅRDSARTER

Naturvårdsart är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Dessa indikerar att ett område har högt naturvärde eller i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. För mer information om naturvårdsarter, se Bilaga 1.

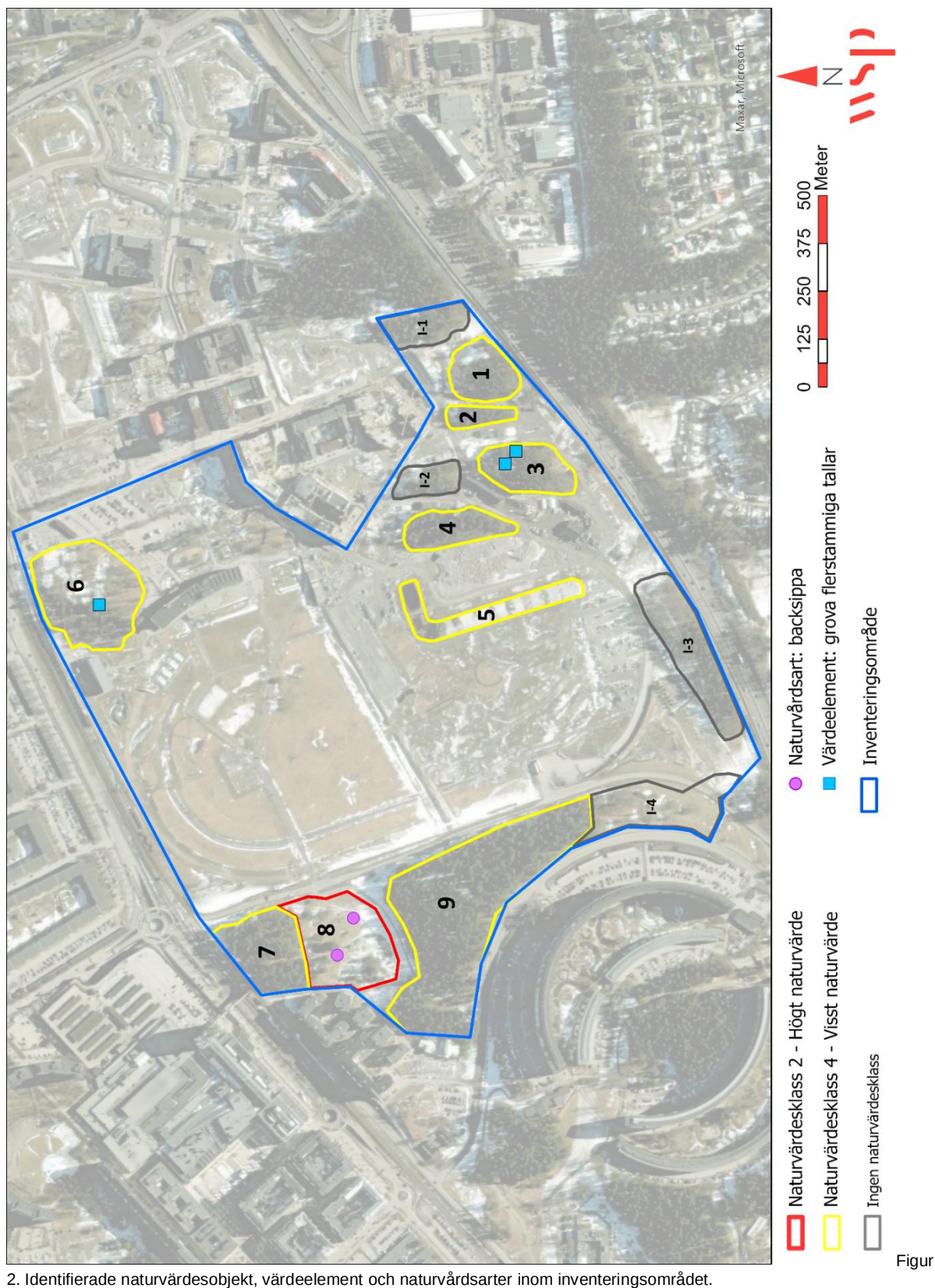
En sökning av naturvårdsarter (exklusive fåglar) funna inom inventeringsområdet inräknat en buffert på 100 meter genomfördes i Artportalen 2023-05-16 för rapporteringsperioden 2000–2023. Resultatet av utsökningen visade att det finns tolv fynd av två naturvårdsarter inrapporterade, backsippa (rödlistad som sårbar, VU) och talticka (rödlistad som nära hotad, NT).

3 RESULTAT

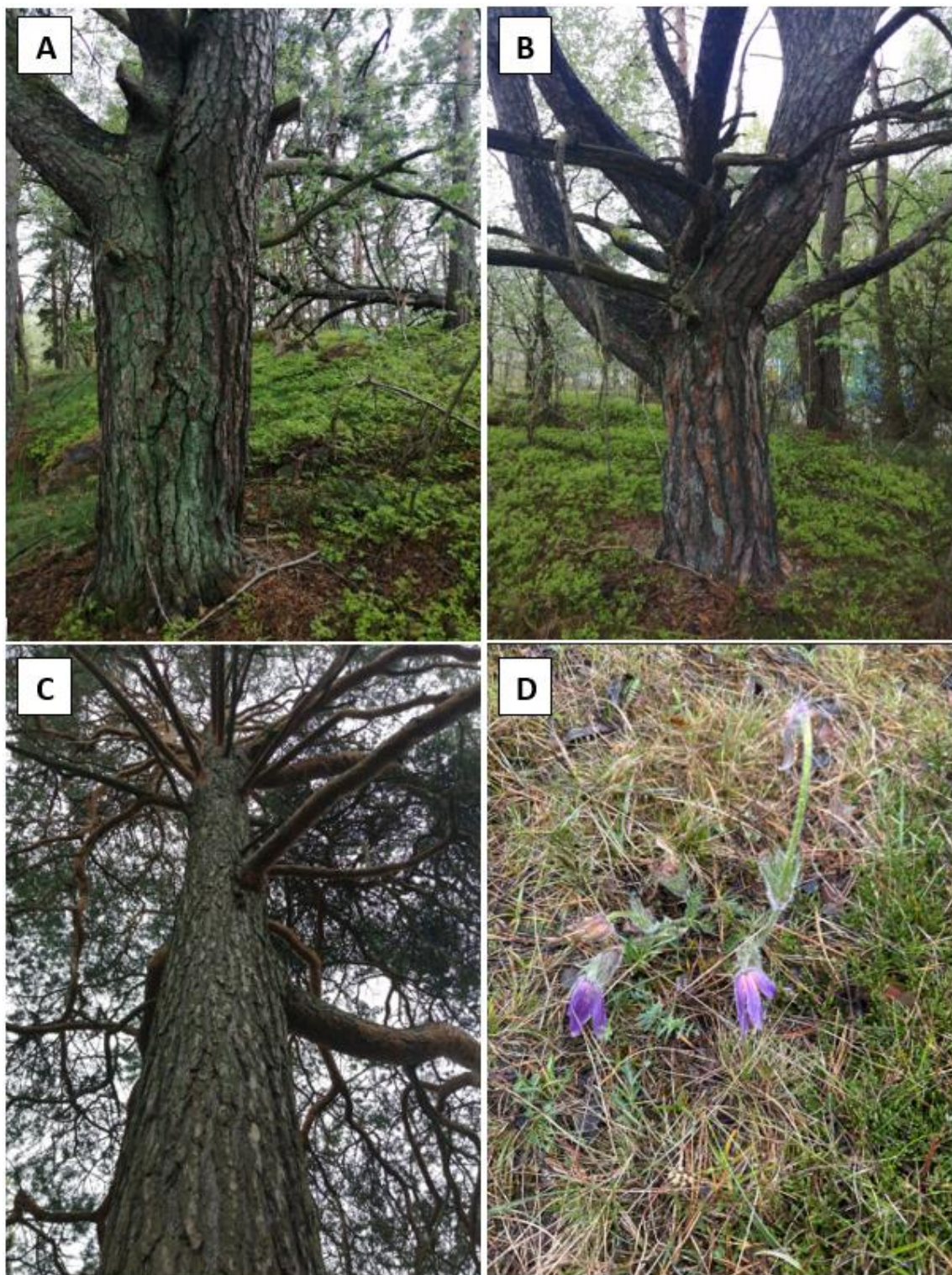
En fältinventering genomfördes den 17 maj 2023 av Måns Svensson och Karolina Bruce. Resultatet av naturvärdesinventeringen redovisas nedan.

3.1 NATURVÄRDEN

Totalt identifierades nio naturvärdesobjekt, tre värdeelement (skyddsvärda träd) och två fynd av en naturvårdsart (Figur 2 och 3).

2. Identifierade naturvärdesobjekt, värdeelement och naturvårdsarter inom inventeringsområdet.

Figur 3. A: särskilt grov och flerstammig tall i objekt nr 3, B: särskilt grov och flerstammig tall i objekt nr 3, C: särskilt grov tall i objekt nr 6, D: backsippa i objekt nr 8.

Objekt 1: Skog och träd, blandskog. 0,6 ha

Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde

Beskrivning: Objekt 1 utgörs av en höjd med blandskog av främst tall och björk (figur 4). Trädsiktet är ljusluckigt och genomgående ungt-medelålders med klena till medelgrova stammar och grenar. En del död ved finns i objektet i form av stående döda träd. Även en del vedsvampar förekommer, dock triviala, såsom björk- och fnöskticka. Busksiktet är relativt igenvuxet med lövsly. Fältsiktet domineras av blåbär men är delvis örtrikt och arter som gullviva, liljekonvalj och vitsippa förekommer.

Objektet bedöms ha visst biotopvärde knutet till den döda veden och ljusluckigheten som gynnar vedlevande insekter och vedsvampar. Artvärdet bedöms vara obetydligt.

Biotopvärden: Död ved, ljusluckighet

Naturvårdsarter: Gullviva (fridlyst)

Figur 4. Trädsiktet i objekt 1 består till stor del av tall..

Objekt 2: Skog och träd, talldunge. 0,2 ha

Beskrivning: Objekt 2 utgörs av en talldunge med inslag av triviallövnträd (figur 5). Trädskiktet är ungt-medelålders med klena-medelgrova stammar och grenar. Objektet är tämligen igenvuxet av lövsly, främst björk och en del rönn. Längst norrut är trädskiktet glesare och ersätts till stor del av buskar såsom en och rönn. Fältskiktet är trivialt och domineras av blåbär och övergår till att bli mer gräs- och mossbevuxet i den norra delen. I objektet förekommer ett visst inslag av död ved vilket ger vissa värden för vedlevande svampar och insekter. En viss ljusluckighet bidrar även till objektets biotopvärde. Artvärdet bedöms som obetydligt och biotopvärdet visst, varför objektet i sin helhet hamnar i naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Figur 5. I objekt 2 är de äldsta träden tallar, vilka omges av yngre lövsly.

Objekt 3: Skog och träd, tallskog. 0,7 ha**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Beskrivning: Objektet utgörs av tallskog med ett visst inslag av yngre lövträd (figur 6). Trädskiktet är olikåldrigt och enstaka tallar bedöms kunna vara uppemot 150 år eller mer. Blåbär dominerar i ett i övrigt tämligen artfattigt fältskikt, med inslag av mossbevuxna hållar med ormbunksväxter i sluttningarna och gräsbevuxna partier. Lavfloran i objektet är utarmad och föroreningspåverkad. Visst inslag av klen död liggande ved förekommer i objektet. Objektet bedöms ha visst biotopvärde knutna till trädskiktets olikåldrighet och förekomsten av äldre tallar, vilket sammantaget visar på en viss skoglig kontinuitet. Biotopvärden finns även knutna till den döda ved som påträffats som ger värden åt vedlevande svampar och insekter. Artvärdet bedöms vara obetydligt, vilket sammantaget ger objektet naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Biotopvärden: Olikåldrighet och viss förekomst av äldre tallar

Naturvårdsarter: Inga funna vid inventeringstillfället.

Figur 6. I objekt 3 finns ett olikåldrigt trädskikt med enstaka äldre tallar.

Objekt 4: Skog och träd, blandskog. 0,6 ha**Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde**

Beskrivning: Objektet utgörs av blandskog mest bestående av unga till medelålders tallar samt unga björkar och sälg (figur 7). Objektet är relativt igenvuxet med mycket lövsly och har bitvis partier med högre gräs. Det förekommer en hel del bärande buskar såsom berberis, mahonia, hallon, måbär, slånbär och rönn. Fältskiktet är tämligen friskt och artrikt, dock trivialt, och domineras av blåbär- och lingonris, gökärt, skelört, smultron, liljekonvalj och ormbunkar. Viss luckighet i objektet tillsammans med den stora förekomsten av bärande buskar skapar värden för fåglar och i viss grad även pollinerande insekter. Biotopvärdet bedöms därför som visst och artvärdet som obetydligt, vilket sammantaget ger objektet naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Biotopvärden: Viss luckighet och bärande buskar

Naturvårdsarter: Inga funna vid inventeringstillfället.

Figur 7. Buskar och lövsly är vanligt förekommande i objekt 4.

Objekt 5: Småvatten, dammar. 0,7 ha**Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde**

Beskrivning: Objektet utgörs av ett antal dammar med riklig vegetation främst bestående av vass och svärdsilja (figur 8). Dammarna omges av gräsbevuxen öppen yta, inom området för den tidigare galoppbanan. Vid inventeringstillfället kunde inga groddjur observeras. Vattnet i dammarna är stillastående och genomgående vegetationsrikt. Trots att inga groddjur hittades vid inventeringstillfället kan det inte uteslutas att dammarna potentiellt kan utgöra livsmiljöer för groddjur (se vidare diskussion under avsnitt 4). Dammarna i sig bedöms dock ha ett visst biotopvärde då de gynnar fågellivet och bidrar till en mångfald av naturtyper i landskapet generellt. Artvärdet bedöms vara obetydligt och sammantaget bedöms därför objektet motsvara Visst naturvärde. Bottenfauna eller vattenkvalité har inte utvärderats.

Biotopvärden: Småvatten, potentiell groddjurslokal

Naturvårdsarter: Inga funna vid inventeringstillfället.

Figur 8. Dammarna i objekt 5 kantas av vass och svärdsilja.

Objekt 6: Igenväxningsmark, blandskog, buskage. 1,6 ha

Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Beskrivning: Objektet utgörs av ett ljusluckigt parti med trädformiga enar, solitära större rönnar och en del björk och tall i trädsiktet (figur 9). Enstaka druvfläder och övrigt triviallövsly i busksiktet. I fältsiktet hittas en näringspåverkad och i huvudsak trivial flora, men förekomster av hävdgynnande arter (t.ex. gullviva) finns här och var. De trädformiga enarna och ljusluckigheten i framför allt den östra delen av objektet tyder på en tidigare längre öppenhet och viss kontinuitet. Biotopvärdet knutet till dessa värden är dock på nedgång i en stor del av objektet vilket igenväxning och den näringspåverkade floran visar på. Sparsamt med död ved förekommer (stående och liggande). Biotopvärdet bedöms som visst främst beroende på de äldre träden, de bärande buskarna, ljusluckigheten och den döda veden, vilket gynnar dels pollinerande insekter och dels vedlevande arter. Artvärdet bedöms vara obetydligt och sammantaget ger detta objektet naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Biotopvärden: Äldre träd, viss kontinuitet, ljusluckighet, död ved, bärande buskar.

Naturvårdsarter: Gullviva (fridlyst).

Figur 9. Ljusluckiga miljöer med buskage återfinns i objekt 6.

Objekt 7: Skog och träd, tallskog. 1 ha**Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde**

Beskrivning: Ett med tallskog bevuxet område som längre tillbaka säkerligen varit betesmark och antagligen sambetats med den öppna marken i objekt 8 (figur 10). Att döma av äldre flygfoton och trädens uppskattade ålder, så har objektet varit ganska tätt bevuxet med träd åtminstone de senaste 50-60 åren. Några av tallarna är antagligen en bit över 100 år och har en del grov död ved i kronan. En naturlig högstubbe av tall finns i den norra kanten. Buskskiktet är bitvis ganska tätt och inkluderar bland annat fläder, en och rönn. Fältskiktet är till större delen ganska artfattigt, men ner mot gränsen till objekt 8 förekommer en antydning till hävdgynnad flora i magrare partier. De äldre tallarna med viss förekomst av död ved bedöms motsvara ett visst biotopvärde. Artvärdet bedöms som obetydligt.

Biotopvärden: Äldre tallar, viss förekomst av död ved

Naturvårdsarter: Inga funna vid inventeringstillfället.

Figur 10. Äldre tall präglar miljön i objekt 7.

Objekt 8: Äng- och betesmark, torrbacke. 1,4 ha

Naturvärdesklass 2 – Högt naturvärde

Beskrivning: En gammal betesmark med stora partier hävdgynnad torrbacksflora med till exempel backnejlika, brudbröd, bockrot, gullviva, jungfrulin, majsmörblomma och ängshavre (figur 11). Vissa partier är lite mer näringspåverkade med bredbladiga gräs. Marken sköts kontinuerligt och det finns ingen ansamling av gammal förna i fältskiktet. Backsippa är sedan länge känd från platsen och har en dokumenterat stor och stabil population på platsen. Trädskiktet är ganska glest och innefattar en del äldre tallar och enbuskar, i söder även en del buskar av framförallt slån. Objektet har värden för insekter (inte minst pollinatörer) och fåglar. Öppen gräsmark med hävdgynnad flora och bärande buskar bedöms motsvara ett påtagligt biotopvärde. Den stora populationen av baksippa bidrar starkt till att även artvärdet bedöms vara påtagligt, vilket sammantaget motsvarar ett Högt naturvärde.

Biotopvärden: Öppen, välskött gräsmark med hävdgynnad flora.

Naturvårdsarter: Baksippa (Sårbar, VU; fridlyst)

Figur 11. Slånbuskage och torrbacksflora förekommer i objekt 8.

Objekt 9: Skog och träd, barrblandskog. 3,8 ha**Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde**

Beskrivning: Ett olikåldrigt, bitvis bergigt barrskogsområde som genomkorsas av gångvägar (figur 12). De äldsta träden är tallar som stått någorlunda ljusöppet, varefter beståndet successivt förtätats med gran och lövträd som asp och björk. Ställvis finns det ganska gott om död ved, den mesta ganska färsk (till exempel torrträd av gran), men exempelvis i det nordvästra hörnet finns enstaka äldre granlågor. Centralt i objektet förekommer en del tillskapade högstubbar av tall och gran. Ett tidigare fynd av den rödlistade talltickan finns registrerat i Artportalen från objektets nordvästra hörn. Arten eftersöktes men återfanns inte. På platsen fanns dock en död tall som eventuellt var ett tidigare värdträd för talltickan. Inga övriga talltickor iaktogs, men objektet bedöms som en fortsatt lämplig miljö för arten. Olikåldrigheten, en del död ved och viss variation i beståndsstrukturen bedöms motsvara ett visst biotopvärde. Artvärdet bedöms som obetydligt.

Biotopvärden: Öppen, välskött gräsmark med hävdgynnad flora.

Naturvårdsarter: Backsippa (Sårbar, VU; fridlyst)

Figur 12. I objekt 9 finns äldre tall med underväxt av yngre gran och lövträd.

3.2 OMRÅDEN UTAN NATURVÄRDESKLASS

Större delen av det inventerade området utgörs av den gamla galoppbanan, vilken till stor del är gräsbevuxen mark som inte bedöms ha några särskilda naturvärden. Särskilt i södra delen pågår också byggverksamhet och byggtrafik. Några andra områden som inte bedömdes komma upp i någon naturvärdesklass kommenteras särskilt nedan (för att se var de ligger, se kartan i Figur 2).

Vid jämförande med resultat från äldre inventeringar bör det noteras att Callunas inventering från 2011 gjordes med en annan metodik och klassningsskala (Calluna 2011). I den därefter gjorda habitatnätverksanalysen (Calluna 2019) klassades ett par äldre inventeringar om i enlighet med den skala som används i SIS-standarderna (införd 2014). Förutom data i de äldre inventeringarna byggde denna omklassning på flygfotografgranskning och kontroll av eventuellt nytillkomna data i till exempel Artportalen, men inte på några nya fältbesök.

Objekt I-1: Skogsbryn

I Callunas naturvärdesinventering från 2011 avgränsades detta bryn, som då vette mot en rasthage, som ett naturvärde. Rasthagen är idag borta och brynmiljön starkt påverkad av byggverksamhet, bland annat anläggandet av nya vägbanor både strax intill såväl som igenom brynet.

Objekt I-2: Skogbevuxen bergknalle

Bergknallen fick ingen naturvärdesklass vid naturvärdesinventeringen 2011, men bedömdes motsvara Visst naturvärde vid revideringen 2019. Trädskiktet är generellt ganska ungt och inte så varierat, och området är dessutom påverkat av byggverksamhet intill. Det bedömdes därmed inte ha något särskilt naturvärde.

Objekt I-3: Lövskog norr om E18

Området utgörs till största delen av ganska ung igenväxningsvegetation med lövträd och gran, även om en del äldre tall förekommer. Området bedömdes inte som tillräckligt varierat för att komma upp i någon naturvärdesklass och det har heller inte fått någon naturvärdesklass i någon av de tidigare inventeringarna.

Objekt I-4: Vägkant väster om Täby allé

I Callunas naturvärdesinventering från 2011 fick detta område ingen naturvärdesklass, men vid den senare revideringen utifrån flygfoton (Calluna 2019) klassades området som Påtagligt naturvärde. Området är öppen mark i vägkanter med trivial, näringspåverkad flora och en del yngre buskar och träd. Det bedömdes inte som tillräckligt varierat eller ha andra värden som motiverar någon naturvärdesklassning.

4 BEDÖMNINGAR

4.1 SAMLAD BEDÖMNING

Vid inventeringen har totalt nio naturvärdesobjekt avgränsats varav åtta med Visst naturvärde och ett med Högt naturvärde. Inom området för Täby Galopp (fastigheten Hästen 4) ligger de flesta avgränsade naturvärdena i små tallskogsområden i de sydöstra delarna. Som tidigare inventeringar diskuterat (Ekologigruppen 2014, Calluna 2019) bör spridningssamband för barrträdsarter ha påverkats något negativt, eftersom några områden med tall exploaterats sedan 2011. Åtgärder som gynnar fortbeståndet av äldre tall i området, exempelvis röjning av lövsly runt sådana träd, kan medverka till att stärka och vidmakthålla spridningssamband för barrträdsarter.

4.2 LIVSMILJÖER FÖR GRODDJUR

Ekologigruppen (2014) diskuterade områdets värden för groddjur och bedömde att det hade vissa värden som groddjurslokal men att det sannolikt inte utgjorde något kärnområde för dessa. Som spridningslänk för groddjur bedömdes området endast ha värden på objektsnivå, något som även Calluna berörde i sin rapport (2011) genom konstaterandet att området omges av antingen trafikerade vägar eller stängslad järnväg, vilket är kraftiga och effektiva barriärer för däggdjur, groddjur och reptiler. I en konnektivitetsanalys för groddjur gjord för hela Täby kommun av Calluna (2019) ligger Täby Galopp klart utanför de spridningssamband som där identifierades (se t.ex. deras Figur 23a).

Resultatet rörande groddjur i den här inventeringen motsäger inte slutsatserna dragna i tidigare inventeringar. Inventeringsområdet omges som redan nämnts av kraftigt trafikerade vägar och järnväg som utgör effektiva spridningsbarriärer. Den enda identifierade möjliga föryngringslokalen för groddjur är dammarna i naturvärdesobjekt 5, i vilkas omedelbara närhet det pågår byggnationer och byggtrafik. Sammantaget bedöms dammen vara en mindre lämplig leklokal för groddjur, även om det inte kan uteslutas att den hyser individer av någon eller några groddjursarter.

5 REFERENSER

ArtDatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Calluna AB. 2011. *Naturvärdesinventering i Täby kommun. Inför planläggning av Hästen 2, Hästen 3 och Viggbyholm 74:5*.

Calluna AB. 2013. *Täby Galopp. PM gällande nuvarande plan och naturvärden*.

Calluna AB. 2019. *Naturvärdesanalys. Naturvärdesinventering och habitatsnätverksanalys för Täby kommun*.

Ekologigruppen AB. 2014. *Naturvärden vid Täby Galopp - spridningsanalys, konsekvensbedömning och kompensationsåtgärder*.

SIS 2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. SVENSK STANDARD SS 199000:2014.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com